

PENSIONAT Klostergården Nydala, FoF

PENSIONAT KLOSTERGÅRDEN

Sista föreståndarinnan på ålderdomshemmet, Emma Hansson lät omändra huset och drev där pensionatverksamhet några år men utan större framgång. Där var då kaffeservering, där hölls begravningsmiddagar och där firades bemerkelsesdagar. Men verksamheten började i en tid, då befolkningsminskningen blev stor och då bilen blev ett allmänt kommunikationsmedel

Under ett tiotal år drevs sedan pensionatet vidare av Svea Blomén. Standarden var mycket god, men underlaget för verksamheten sviktade, och till sist gav även hon upp

Hjalmar Blomén, född 23/12 1884 i Åre

Gift 21/6 1952 med

Svea Zetterberg, född 25/2 1909 i Katrinenäs i Söderman

Ejvor, född 9/6 1934 i Stockholm

Hade pensionatverksamhet från 1953 och flyttade 1963 till Vinslöv

Dottern Ejvor gifte sig 30/9 1961 och flyttade bort

Erik Herman Zetterberg, född 11/8 1883 i Fröjalund i Uppland och död 29/2 1960 på Klostergården

Det var Sveas fader som bodde här som pensionär

Fredrik Emanuel Ögren, född 4/6 1895 i Blidsberg i Älvsborgs län

Kom hit 1960 från Borås som pensionerad banktjänsteman och flyttade 1962 till Malma i Södermanland

Efter 1963 användes huset några år som sommarbostad. 1972 brann det. Resterna revs. Nu ingår tomten i området för Artur Lindmans sågverksrörelse

Ålderdomshemmet, Pensionatet.

1844 påbörjades byggnation av ny fattigstuga. Den var klar strax innan jul samma år. Den byggdes i två våningar (godsägare Raab på Nydala säteri bekostade andra våningen).

På första våningen bodde kvinnorna i en sal till höger och männen i en sal till vänster. I mittendelen fanns ett kök som utrustades med bakugn. På övervåningen fanns två salar och i mitten bodde föreståndaren i ett rum.

Till fattigstugan hörde ett trädgårdsland där man odlade potatis och grönsaker. Ett litet timrat hus fanns på tomten i början av 1900-talet. Där bodde Anders och Sara Stina Gök 1900-1909.

Fattigstugan, som på 1900-talet ändrade namn till Ålderdomshemmet, renoverades 1928-1929. Under renoveringsperioden flyttades de boende till en undantagsstuga i Valkö. Vid renoveringen sattes värmeledning in i huset (det var bara säteriet som skaffat värmeledning i byn), man delade av rummen så att de flesta fick eget rum att bo i.

På ålderdomshemmet fick de en radio av en tidningsman, därför var man nästan först i byn med att kunna lyssna på radio. När drottning Viktoria dog följde man begravningen på radion, då ska en av de som bodde på ålderdomshemmet ha sagt: "vi ska väl inte gå ut till graven med".

Det har alltid funnits en föreståndarinna på ålderdomshemmet. Styrelsen utsåg länge en av de boende på fattigstugan som föreståndare. En av dem som utsågs till föreståndarinna fram till 1918 var Thilda Svärd från torpet Anderstorp under Skaftnäs. Hon hade fött tre barn som ogift. Thilda var 32 år när hon togs in på fattigstugan 1897. Barnen, 10, 7 och 4 år, flyttade med henne till fattigstugan men så fort de var stora nog att börja arbeta tog de tjänst i andra socknar och flyttade från Nydala. Thilda Svärd blev kvar på fattigstugan tills hon avled 1932.

Först 1918, då fattigvårdslagen skrevs om, blev fattigstugan omdöpt till ålderdomshem och det krävde att socknen hade en ålderdomshemsföreståndarinna, ett yrke med löneanställning. Det var ett kvinnoyrke. När man går igenom anställningslistan från 1918 till 1957 ser man att alla föreståndare arbetade två till fyra år. Sedan slutade de. Varför? Min uppfattning är att de flesta av dem gifte sig och på den tiden var det inte aktuellt att ha ett yrkesarbete när man gift sig.

Till exempel anställdes Anna Mattsson från Gällaryds socken. Hon var anställd 1924-1926. 1926 gifte hon sig med Hellman Petersson. De bodde i Klostereken. Hon slutade arbeta när hon gifte sig.

Sista föreståndaren var Emma Hansson. Hon var född i Jät, Kronobergs län. Hon kom från Jönköping till Nydala 1949 och blev kvar tills ålderdomshemmet upphörde två år senare.

1951 upphörde ålderdomshemmet i Nydala. Huset och tomten återgick till Nydala säteris dåvarande ägare.

Emma Hansson, den sista ålderdomshemsföreståndaren, hyrde huset och startade pensionat efter att ha gjort invändig renovering. Det var dock ingen större lönsamhet i verksamheten och hon lämnade det redan 1953 och flyttade från Nydala.

Värdshuset övertogs av

Hjalmar Blomén, född 1884-12-23 i Åre och hans hustru

Svea född Zetterberg, 1908-02-25 i Kattnäs, Södermanlands län

Barn: Eivor, född 1934-06-09 i Stockholm.

Hjalmar och Svea Blomén drev pensionatverksamhet i 10 år. Utöver pensionatsrörelse arrangerade man bröllop, begravningar och födelsedagsfester. Men 1961 upphörde verksamheten och makarna flyttade till Vinslöv i Skåne, där de fortsatte med pensionatsrörelse.

Dottern Eivor gifte sig 1961-09-30 med Torgny Karlsson i Brunnstorp, Nydala socken. De flyttade också till Vinslöv. De fick 2 barn. De skildes 1973.

Pensionatet blev ett par år bostad för en pensionerad banktjänsteman. Sedan han flyttat användes det som sommarbostad. Det hyrdes några somrar av Gun Allroth och Åke Wilhelmsson, kända från TV-världen.

1972 brann huset ner och brandresterna av huset revs. Bara jordkällaren finns kvar, bevarad på Lindmans sågverksområde.

Jordkällaren till ålderdomshemmet byggdes 1922. Huset låg där den röda sågverksbygg-naden syns i bakgrunden. Arne Stenvall kontrollerar GPS-kordinaterna.

Foto: Doris Fransson

/Sammanställt från kyrkoböcker och Henry Renshults böcker Folk & Fornt

av Doris Fransson/